

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم انسانی

گروه علمی حقوق

عنوان پایان نامه :

بررسی عوامل اجتماعی در بزهکاری نوجوانان شهر همدان با تاکید بر عامل
خانواده اولیای مدرسه و گروه دوستان

نگارش:

یوسف زارعی

استاد راهنما:

دکتر شهلا معظمی

استاد مشاور:

دکتر ولی اله انصاری

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته حقوق جزا و جرم شناسی

شهریور ماه سال ۱۳۸۹

دانشگاه پیام نور

بسمه تعالی

تصویب پایان نامه / رساله

پایاننامه / رساله تحت عنوان: بررسی عوامل اجتماعی در بزهکاری نوجوانان شهر همدان با تاکید بر عامل خانواده اولیای مدرسه و گروه دوستان

که توسط یوسف زارعی در مرکز تهران تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است
مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع : ۱۳۸۹/۶/۳۱ نمره : ۱۹/۵ درجه ارزشیابی : عالی

اعضای هیات داوران :

<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>هیات داوران</u>	<u>مرتبه علمی</u>	<u>امضاء</u>
۱- دکتر شهلا معظمی	استاد راهنما	استاد یار	
۲- دکتر ولی اله انصاری	استاد مشاور	استاد یار	
۳- دکتر علیرضا میلانی	استاد داور	استاد یار	
۴- دکتر علیرضا میلانی	نماینده گروه آموزشی	استاد یار	
۵-	نماینده تحصیلات تکمیلی		
۶-	نماینده مدیریت آموزشی و تحصیلات تکمیلی		

تقدیم به همسر فداکار و مهربان

و فرزند دلبندم.

سپاسگزاری:

سر آغاز کلام سپاسی است ویژه محضر استاد گرانقدر سرکار خانم دکتر شهلا معظمی که با وجود مشغله فراوان، به عنوان استاد راهنما قبول زحمت نمودند و اینجانب را از راهنمایی های خویش بهره مند ساختند. همچنین از استاد بزرگوار دکتر انصاری به عنوان مشاور این پایان نامه به خاطر تلاشهای بیدریغ ایشان صمیمانه تشکر می نمایم.

در ادامه از کلیه افرادی که به نحوی اینجانب را در این راه یاری بخشیدند سپاسگزاری می نمایم. از جمله:

- آقای محمود شیرزادی مدیر محترم کانون اصلاح و تربیت استان همدان

- آقای محمدی ریاست محترم سازمان زندانها و اقدامات تأمینی استان همدان

- آقای عسگری مسئول محترم پژوهشکده تعلیم و تربیت سازمان آموزش و پرورش استان همدان

در پایان تقدیر و تشکر خاص خود را به همسر فداکارم تقدیم می دارم که در همه حال یار و یاور و همراه و مشوقم در تحصیل و تدوین این اثر بوده است.

چکیده:

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی عوامل اجتماعی در بزهکاری نوجوانان شهر همدان با تاکید بر تاثیر خانواده، اولیای مدرسه و گروه دوستان می باشد. این پژوهش شامل دویک بخش می باشد بخش اول به کلیات و اهمیت بزهکاری، جرایم نوجوانان و حالات خطرناک آنها و علل ارتکاب بزه و تاثیر عوامل اجتماعی آن می پردازد. بخش دوم به تجزیه و تحلیل توصیفی تاثیر خانواده، اولیای مدرسه، گروه دوستان و آزمون فرضیات و نتیجه گیری می پردازد جامعه آماری در این پژوهش از دو زیر جامعه آماری انتخاب گردیده است. جامعه آماری اول شامل ۳۱ نفر از نوجوانان بزهکار محبوس در کانون اصلاح و تربیت شهر همدان می باشد و جامعه آماری دوم شامل ۱۵۵ نفر از دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دبیرستانهای نواحی ۱ و ۲ آموزش و پرورش شهر همدان می باشد که در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ مشغول تحصیل بوده اند. در این پژوهش به منظور وجود یا عدم وجود رابطه بین متغیر وابسته و متغیر مستقل از آزمون همگونی X^2 استفاده شده است. به منظور اندازه گیری شدت همبستگی بین متغیرها از ضریب همبستگی V (کرایمر) استفاده گردیده است. ابزار گردآوری داده ها روش کتابخانه ای و روش میدانی (انجام پرسشنامه) بوده است. پس از آزمون فرضیات مشخص شد که فروپاشی کانون خانواده، تنبیه و گذراندن اوقات با دوستان بزهکار بیشترین تاثیر را در بزهکاری نوجوانان شهر همدان داشته است.

فهرست مطالب

مقدمه	۱
بخش اول - کلیات و اهمیت بزهکاری نوجوانان	
فصل اول - کلیات	۶
مبحث اول - روش تحقیق	۶
گفتار اول - تعریف و بیان مسئله	۶
گفتار دوم - میدان پژوهش	۷
گفتار سوم - اهداف تحقیق	۸
گفتار چهارم - جامعه آماری	۹
گفتار پنجم - ضرورت اجرای طرح	۱۲
گفتار ششم - روشها و فنون اجرائی طرح	۱۲
الف - روش اسنادی	۱۲
ب - روش پیمایشی	۱۳
پ - روش علی-مقایسه ای	۱۴
ت - پرسشنامه	۱۴
ث - روشهای آماری مورد استفاده در پژوهش	۱۴
گفتار هفتم - تحدید موضوع	۱۶
گفتار هشتم - سوابق پژوهش	۱۶
گفتار نهم - مشکلات تحقیق	۱۷
مبحث دوم - چارچوب نظری تحقیق	۱۸

گفتار اول - نظریه های فرایند اجتماعی	۱۸.....
الف- نظریه یادگیری اجتماعی	۱۹.....
ب- نظریه هویت پذیری افتراقی	۲۲.....
پ- نظریه تقویت افتراقی	۲۲.....
گفتار دوم- نظریه های کنترل اجتماعی	۲۳.....
فصل دوم - جرائم نوجوانان و جوانان	۲۶.....
مبحث اول - انواع جرائم ارتكابی توسط جوانان و نوجوانان	۲۶.....
گفتار اول- جرائم بر علیه اموال	۲۶.....
گفتار دوم - جرائم بر علیه اشخاص	۲۸.....
گفتار سوم - انحرافات جنسی جرایم بر ضد اخلاق عمومی	۲۹.....
گفتار چهارم - اعتیاد به الکل	۳۱.....
گفتار پنجم - اعتیاد به مواد مخدر و علل آن	۳۲.....
مبحث دوم - حالت خطرناک در نوجوانان و جوانان	۳۴.....
گفتار اول- تعریف حالت خطرناک	۳۴.....
گفتار دوم- انواع حالت خطرناک	۳۴.....
فصل سوم - علل ارتكاب بزهکاری کودکان و نوجوانان و تأثیر عوامل اجتماعی در بروز آن	۳۹.....
مبحث اول - علل ارتكاب بزه توسط کودکان و نوجوانان	۳۹.....
گفتار اول- عوامل بزه زای داخلی	۳۹.....

- گفتار دوم - عوامل بزه زای خارجی..... ۴۰
- مبحث دوم- تأثیر اجتماع در بروز بزهکاری نوجوانان..... ۴۳
- گفتار اول - نقش اجتماع و عوامل اجتماعی در بزهکاری نوجوانان..... ۴۳
- گفتار دوم - مسئولیت نوجوانان و جوانان در مقابل اجتماع..... ۴۴

بخش دوم- تحقیق میدانی و نتایج

فصل اول - تجزیه و تحلیل توصیفی تأثیر خانواده ، اولیای مدرسه و گروه دوستان.در بزهکاری نوجوانان شهر

- همدان..... ۴۶
- مبحث اول- ویژگی های فردی ۴۶
- گفتار اول- ویژگی های فردی مشترک..... ۴۶
- گفتار دوم - ویژگی های مخصوص بزهکاری..... ۴۹
- مبحث دوم- سنجش تاثیر متغیر مستقل خانواده بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان..... ۵۵
- گفتار اول- خانواده و اهمیت آن..... ۵۵
- گفتار دوم- تاثیر خانواده در بزهکاری نوجوانان..... ۵۷
- الف- خانواده وبزهکاری نوجوانان..... ۵۷
- ب- روابط درون خانوادگی و بزهکاری..... ۵۷
- گفتار سوم- وضعیت رفتار وویژگی های خانوادگی..... ۵۹
- الف - وضعیت اشتغال پدر..... ۵۹
- ب- سطح تحصیلات والدین..... ۶۰
- ۱- سطح تحصیلات پدر..... ۶۰
- ۲- سطح تحصیلات مادر..... ۶۲

- ۶۳- میزان در آمد پدر.....
- گفتار چهارم - فروپاشی خانواده و رابطه آن با بزهکاری نوجوانان..... ۶۵
- الف- زندگی والدین با هم..... ۶۶
- علت باهم زندگی نکردن والدین..... ۶۷
- ب- ازدواج مجدد والدین..... ۶۹
- ۱ - داشتن نا مادری..... ۶۹
- ۲- داشتن ناپدری..... ۷۰
- پ- نحوه رفتار والدین بایکدیگر..... ۷۲
- گفتار پنجم- نابسامانی های موجود در خانواده..... ۷۴
- الف- رابطه والدین با فرزند..... ۷۴
- ۱- نوع رابطه والدین با فرزند..... ۷۴
- ۱-۱- رابطه پدر با فرزند..... ۷۴
- ۱-۲- رابطه مادر با فرزند..... ۷۵
- نوع رفتار غیر صمیمانه پدر..... ۷۷
- نوع رفتار غیر صمیمانه با مادر..... ۷۸
- ۲- رفتار مطابق با انتظار والدین..... ۸۰
- ۳ - خجالت از والدین..... ۸۱
- ۴ - طرح مشکلات با والدین..... ۸۳
- ۴-۱- طرح مشکلات با هر یک از والدین..... ۸۴
- ۵- درک فرزندان توسط والدین..... ۸۶
- ۶- دخالت والدین در امور خصوصی فرزندان..... ۸۷

- ۷- تمایل به تقلید از رفتار والدین.....۸۹
- ب- تبعیض در خانواده.....۹۰
- پ- بزهکاری والدین.....۹۱
- ۱- اعتیاد والدین.....۹۱
- ۲- حبس والدین.....۹۳
- گفتار ششم- نظارت و رسیدگی والدین.....۹۴
- الف- حضور پدر در منزل.....۹۴
- ب- اشتغال مادر.....۹۶
- پ - میزان توجه و رسیدگی به مشکلات فرزندان.....۹۷
- ۱ - میزان توجه و رسیدگی به مشکلات جسمی و بیماری نوجوانان.....۹۷
- ۲ - رسیدگی به مشکلات مالی نوجوانان.....۹۹
- ۳ - رسیدگی به مشکلات عاطفی نوجوانان.....۱۰۰
- ت- میزان اطلاع والدین از روابط فرزندان با دوستانشان.....۱۰۲
- ث- نحوه برخورد والدین با فرزندان در صورت انجام عمل خلاف.....۱۰۳
- ج- پیگیری والدین جهت اصلاح رفتار فرزندان.....۱۰۵

فصل دوم - نقش متغیر مدرسه و گروه دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر

همدان.....۱۰۷

مبحث اول - متغیر مدرسه

- گفتار اول- نقش و تاثیر مدرسه در بزهکاری نوجوانان.....۱۰۷
- گفتار دوم- ویژگی های تحصیلی نوجوانان.....۱۰۹
- الف- فرار از مدرسه.....۱۰۹
- ب- ترک تحصیل.....۱۱۰

- ۱۱۲.....علت ترک تحصیل
- ۱۱۳.....پ- غیبت از مدرسه
- ۱۱۵.....گفتار سوم- نظارت و رسیدگی اولیای مدرسه
- ۱۱۵.....الف- انجام تکالیف درسی
- ۱۱۶.....نوع برخورد اولیای مدرسه در صورت عدم انجام تکالیف درسی
- ۱۱۸.....ب- راهنمایی اولیای مدرسه
- ۱۲۰.....پ- پیگیری غیبت دانش آموزان توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۱.....گفتار چهارم- تبعیض توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۳.....گفتار پنجم- تشویق و تنبیه توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۳.....الف- تنبیه توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۴.....علت تنبیه
- ۱۲۶.....ب- تشویق توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۷.....گفتار ششم- تحقیر در مدرسه
- ۱۲۷.....الف- سرزنش توسط اولیای مدرسه
- ۱۲۹.....ب- احساس سرخوردگی ناشی از انجام ندادن تکالیف درسی
- ۱۳۱.....پ- توهین توسط اولیای مدرسه
- ۱۳۲.....ت- در نظر گرفتن خصوصیات جسمانی و روانی دانش آموزان توسط اولیای مدرسه
- ۱۳۴.....گفتار هفتم- صمیمیت با اولیای مدرسه
- ۱۳۴.....الف- مشورت با اولیای مدرسه
- ۱۳۵.....ب - درک مشکلات دانش آموزان

- پ- مهم بودن نظر اولیای مدرسه و ارزش گذاری به نظرات اولیای مدرسه توسط دانش آموزان..... ۱۳۷
- ت- اطلاع اولیای مدرسه از مشکلات خانوادگی نوجوانان..... ۱۳۸
- ث - تلاش اولیای مدرسه در جهت حل مشکلات خانوادگی و شخصی نوجوانان..... ۱۴۰
- گفتار هشتم- تمایل به الگو برداری از رفتار اولیای مدرسه..... ۱۴۲**
- الف- تمایل به الگو برداری از رفتار نا شایست اولیای مدرسه..... ۱۴۲
- ب - الگو برداری از رفتار شایسته ۱۴۴
- مبحث دوم - تاثیر متغیر دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان..... ۱۴۵**
- گفتار اول- نقش و اهمیت گروه دوستان در بزهکاری نوجوانان ۱۴۵**
- گفتار دوم- ویژگی های گروه نو جوانان..... ۱۴۷**
- الف - داشتن دوستان خلاف کار..... ۱۴۷
- تعداد دوستان خلاف کار..... ۱۴۸
- ب- دوستان دستگیر شده توسط کلانتری..... ۱۵۰
- گفتار سوم- میزان صمیمیت با دوستان..... ۱۵۲**
- الف- طرح مشکلات با دوستان..... ۱۵۲
- ۱ طرح مشکلات با دوستان بزهکار..... ۱۵۲
- ۲- طرح مشکلات با دوستان سالم..... ۱۵۳
- ب- دلیل طرح مشکلات با دوستان..... ۱۵۵
- پ- اهمیت دادن به نظر دوستان..... ۱۵۷
- گفتار چهارم - معاشرت با دوستان..... ۱۵۸**
- الف- گذراندن اوقات..... ۱۵۸

- ۱- گذراندن اوقات با دوستان بزهکار..... ۱۵۸
- ۲- گذراندن اوقات با دوستان سالم..... ۱۶۰
- ب- پیشنهاد مشارکت در بزهکاری..... ۱۶۱
- پ- مشاهده رفتار بزهکارانه دوستان..... ۱۶۳
- ت- مسائل مورد مباحثه با دوستان..... ۱۶۵
- گفتار پنجم - تمایل به الگو برداری از دوستان..... ۱۶۶
- الف- تمایل به انجام کارهای خلاف قانون..... ۱۶۶
- ب- تمایل به انجام کارهای نیک و..... ۱۶۸
- گفتار ششم - تعهد دوستان..... ۱۷۰
- الف- ممانعت دوستان از ارتکاب جرم..... ۱۷۰
- ب- احترام دوستان به ارزشها وقوانین..... ۱۷۲
- مبحث سوم- گروه مرجع نوجوانان..... ۱۷۳
- گفتار اول- گروه مرجع در حل مشکلات..... ۱۷۳
- گفتار دوم- گروه مرجع در الگو برداری..... ۱۷۵
- فصل سوم - آزمون فرضیات، نتایج و پیشنهادات..... ۱۷۷**
- مبحث اول - آزمون فرضیات و پاسخ به سوالات اساسی تحقیق..... ۱۷۸
- مبحث دوم- نتایج پژوهش..... ۱۸۵
- مبحث سوم- پیشنهادها..... ۱۹۸
- فهرست منابع و ماخذ..... ۱۹۹

نوجوانی اغلب به عنوان دوره ای بین بچگی و بزرگسالی تعریف می شود. گرچه، بعضی از متخصصان نوجوانی را مساوی بلوغ جنسی و دوره تغییرات فیزیکی که اوج آن در تکامل و رسیدگی در تولید مثل است، می دانند ولی اغلب، نوجوانی با مفاهیم روانی و اجتماعی تعریف می شود، مثلاً شروع آن، با بلوغ جنسی و خاتمه مبهم و نامشخص آن، با بزرگسالی است. کودکان و نوجوانان سرمایه های معنوی جامعه می باشند و سلامت روح و جسم آنها تضمین کننده سلامت جامعه در آینده است.

بنابر این مسائل آنان از جمله مسائلی است که باید به آنها توجه ویژه ای مبذول داشت بررسی ریشه ای مسائل اطفال از جمله بزهکاری آنها برای رسیدن به یک جامعه ایده ال شرطی ضروری است. از جمله مسائل همیشگی و مطرح نزد حقوقدانان و جرم شناسان، موضوع بزهکاری نوجوانان و نحوه مقابله با آن و شیوه انحراف و کجروی آنها در جامعه می باشد. از آنجا که دلایل و عوامل بروز جرم در میان کودکان و نوجوانان با افراد بزرگسال متفاوت بوده و از سوی دیگر این طبقه از جامعه دارای وضع روانی و اجتماعی حساستر و به مراتب آسیب پذیرتر نسبت به سایرین می باشند لذا باید روشی متناسب با شرایط و موقعیت این افراد اتخاذ شود اصولاً بزهکاری عبارت است از جرایم کم اهمیت و چون کودکان و نوجوانان معمولاً مرتکب این نوع جرائم می شوند، در مورد کودکان و نوجوانان استفاده از واژه بزهکاری بهتر از استفاده از واژه مجرمیت است و با یک تعریف ساده می توان گفت نوجوان بزهکار فردی است که قبل از رسیدن به سن ۱۸ سالگی مرتکب جرمی می شود.

عوامل گوناگونی در بروز بزهکاری موثر است و تنها نمی توان علت خاص و واحدی را برای آن در نظر گرفت بلکه همیشه چندین علت دست به دست یکدیگر داده و باعث بروز بزه در نوجوان می گردد (مطالعه بزهکاری کودکان و نوجوانان هنگامی اهمیت می یابد که به ماهیت پویای نوجوانی و فشارهای موجود در جامعه بر نوجوانان توجه کنیم. مواد مخدر، فروپاشی خانواده، فقر و جنگ و..... همگی از نوجوانان قربانی می گیرند» ۱.

کودکان و نوجوانان به دلایل خانوادگی، تربیتی و فرهنگی ممکن است به رفتارهای بزهکارانه سوق داده شوند در گام نخست این خانواده ها هستند که نقش سرنوشت سازی در آینده کودکان و نوجوانان دارند. چنانکه با تربیت درست می توانند کودک را به راه درست هدایت کنند و یا شرایط و محیط را برای تحقق بزهکاری توسط کودکان مهیا سازند. دانشمندان با تحقیقات اجتماعی وضع نابسامان محیط خانوادگی را در بروز جرایم تایید کرده اند و ادعا داشته اند که وضع خانوادگی شخصی رابطه ای مستقیم با بروز حالت خطرناک و بزهکاری وی دارد. از نظر تحصیلات و مسائل فرهنگی فرزندان خانواده های سطح پایین و متوسط به مراتب بیشتر از فرزندان خانواده های تحصیل کرده در معرض ارتکاب جرم هستند. بنا بر این نباید سیاست جنایی خاص بزهکاران صغیر و نوجوان را از سیاست حمایت خانواده جدا دانست. به عبارت دیگر حمایت درست از نهاد مقدس خانواده و نظارت اساسی و کارشناسانه بر آن، سبب کاهش جرایم خاص نوجوانان خواهد شد.

به نظر روان شناسان اگر فردی در محیط خانواده از نظر رفع نیازهای اساسی، جسمی و روانی مانند نیازهای عاطفی ارضا نشود، به احتمال زیاد در آینده ای نه چندان دور به طرق مختلف به اعمال ضد اجتماعی دست زند. عدم وجود محبت، تفاهم متقابل، از هم گسیختگی خانواده، طلاق، فوت والدین و... از جمله عواملی هستند که در وقوع بزه توسط نوجوانان و جوانان موثر است.

جامعه ای که از یک ثبات و پایداری اجتماعی برخوردار نیست و دایما دچار هرج و مرج و بی نظمی از قبیل جنگ، شورش، اختلاف طبقاتی، آلودگی هوا، وضع بد سکونت، جمعیت بالا و... باشد شرایط و بستر مساعدی را برای ارتکاب بزه فراهم می کند و بالعکس جامعه ای که از یک ثبات و نظم اجتماعی واقعی برخوردار است، می تواند به مرور زمان ریشه های بزهکاری و عوامل آن را در خو بخشکاند.

از دیگر عوامل موثر در بزهکاری نوجوانان دوستی با افراد بزهکار و بی بند و بار است نوجوان اغلب رفتار خود را با الگوهای رفتاری دیگر دوستانش همانند سازی می کند و به شدت از آنها تاثیر می پذیرد. نوجوانی که از خانواده طرد می شود برای جبران کمبودهای عاطفی و روانی اش، برای کسب حمایت و تایید دوستان همسال خود روی می آورد. وی به دنبال افرادی می گردد که مانند خودش هستند. از این رو احتمال دارد با تحریک و تشویق دوستان ناباب خود دست به اعمال ضد اجتماعی و خلاف بزند

در مورد اطفالی که مرتکب جرائم گوناگون می شوند باید به این نکته مهم توجه داشت که بدلیل شرایط سنی حساس و ویژه این قشر افراد جامعه، نباید عناوینی همچون مجرم یا بزهکار بالفطره را در مورد آنها بکار برد.

در واقع برچسب زنی و به کار بردن این عناوین از لحاظ روحی و شخصیتی می تواند تأثیرات زیانباری بر نوجوانان داشته باشد، چنانچه در اصلاح و تربیت و درمان آنها سهل انگاری شودمانند جنایتکاران خطرناک در خواهند آمد، بخش خصوصی و عمومی و تمام افراد ملت باید خود را در مقابل نسل مذکور مسئول بدانند و با پذیرش راهنمایی و هدایت برای عادت دادن آنان به زندگی عادی اجتماعی با دولت و مسئولین همکاری و مشارکت فعال داشته هدایت و حمایت کودکان و نوجوانان نیز سرلوحه برنامه ریزیهای دولت قرار گیرد و امکانات پیشگیری از وقوع جرایم فراهم شود تا اصلاح و تربیت و یا درمان کودکان و نوجوانان برای انطباق با زندگی عادی اجتماعی و رعایت مقررات و قوانین و حسن سلوک با دیگران امکان پذیر گردد.

بنابر اهمیت و ضرورت های یاد شده موضوع پژوهش بررسی تأثیر عوامل اجتماعی بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان با تأکید بر تأثیر خانواده، اولیاء مدرسه و گروه دوستان انتخاب گردید تا ضمن آشنایی با ویژگی های رفتاری تأثیر گذار سه متغیر مورد بررسی در بزهکاری نوجوانان شهر همدان هم به روشن کردن زمینه مطالعاتی برای پژوهش های آینده کمک کرده باشیم و هم با توجه به نتایج بدست آمده راهکارها و پیشنهاداتی را در راستای کمک به مسئولان و سیاستگذاران در باب پیشگیری از بزهکاری نوجوانان شهر همدان ارائه نمائیم.

پژوهش حاضر در دو بخش تدوین گردیده است.

بخش اول: « کلیات و اهمیت بزهکاری نوجوانان » و عنوان بخش دوم: « تحقیق میدانی و نتایج حاصله و بیان پیشنهادات » می باشد.

* بخش اول شامل: سه فصل با عنوان « کلیات و اهمیت بزهکاری نوجوانان »، فصل دوم « جرایم نوجوانان و جوانان و حالات خطرناک آنها »، فصل سوم « علل ارتکاب بزه و تأثیر اجتماعی در بروز آن » می باشد.

* در فصل اول طی دو مبحث به روش انجام پژوهش و چارچوب نظری پژوهش پرداخته شده است، در مبحث روش انجام پژوهش به بیان مطالبی چون تعریف مسئله، فرضیات تحقیق روش نمونه گیری، روشها و فنون اجرایی طرح و روش آماری مورد استفاده در پژوهش پرداخته شده است. در مبحث چارچوب نظری پژوهش به بیان نظریه های جرم شناسان یادگیری اجتماعی و کنترل

اجتماعی به عنوان نظریاتی که در تدوین چار چوب اصلی پژوهش منجمله سؤالات و فرضیه ها از آنها استفاده شده است می پردازیم .

* در فصل دوم نیز طی دو مبحث به انواع جرایم ارتكابی توسط نوجوانان و جوانان و حالات خطرناک آنها می پردازیم .

* و در فصل سوم نیز طی دو مبحث به علل بزهکاری نوجوانان و تأثیر اجتماع در بروز بزهکاری نوجوانان می پردازیم .

* بخش دوم : شامل سه فصل با عنوان فصل اول « تجزیه و تحلیل توصیفی تأثیر خانواده ، فصل دوم با عنوان اولیای مدرسه و گروه دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان » و فصل سوم « آزمون فرضیات ، نتیجه گیری و پیشنهاد ها ، می باشد .

* در فصل اول طی دو مبحث به بیان ویژگی های فردی جامعه بزهکاران و غیر بزهکاران موضوع پژوهش و سنجش تأثیر عامل خانواده ، اولیای مدرسه و گروه دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان پرداخته می شود .

در مبحث اول به بیان ویژگی های فردی مشترک دو جامعه (بزهکار و غیر بزهکار) بر حسب سن ، میزان تحصیلات پرداخته می شود و بدلیل منحصر بودن برخی از ویژگی ها به جامعه بزهکاران مانند نوع جرم ارتكابی ، دفعات تکرار جرم و تعداد همدستان و به توصیف جامعه بزهکاران پرداخته شده است .

در مبحث دوم به بررسی تأثیر مستقل خانواده بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان پرداخته شده و پس از بیان ویژگی های خانوادگی دو جامعه انتخابی ، به بیان تأثیر از هم گسیختگی کانون خانواده و نابسامانی های موجود در خانواده و عدم نظارت و رسیدگی والدین بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان بر اساس نتایج حاصل از پاسخ به سؤالات پرسشنامه پرداخته می شود .

* در فصل دوم طی سه مبحث به بیان نقش مدرسه و گروه دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان پرداخته می شود .

در مبحث اول به بیان نقش متغیر مدرسه بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان بر اساس ویژگی های تحصیلی نوجوانان ، نظارت و رسیدگی اولیای مدرسه ، تبعیض ، تشویق ، تنبیه و میزان صمیمیت با اولیای مدرسه و .. پرداخته می شود .

در مبحث دوم به تأثیر متغیر گروه دوستان بر بزهکاری نوجوانان شهر همدان بر اساس متغیرهایی چون داشتن دوستان بزهکار ، میزان صمیمیت و معاشرت با دوستان ، تمایل به الگو برداری از دوستان ، تعهد دوستان به ارزشها و قوانین اجتماعی پرداخته شده است .

در مبحث سوم به گروه مرجع نوجوانان در حل مشکلات و الگو برداری از رفتار آنها اشاره می شود.

✽ در فصل سوم نیز طی ۳ مبحث به بیان آزمون فرضیات ، نتیجه گیری و بیان پیشنهادها پرداخته شده است .

بخش اول

کلیات و اهمّیت بزهکاری نوجوانان

*این بخش شامل دو فصل می باشد ، در فصل اول طی دو بحث به کلیات و چارچوب نظری پژوهش می پردازیم و در فصل دوم طی دو بحث به اهمیت و عوامل مؤثر در بزهکاری نوجوانان و تأثیر اجتماع در بروز آن می پردازیم .

فصل اول - کلیات

در این فصل طی دو بحث به بیان روش انجام تحقیق و چارچوب نظری آن می پردازیم.

مبحث اول - روش تحقیق

گفتار اول- تعریف و بیان مسئله (مسأله)

بزه ، اولین پدیده ای است که با تجمع افراد به دور یکدیگر و شکل گرفتن جامعه ، تظاهر می کند زیرا گرد هم آمدن افراد موجب سرپیچی از برخوردهای گوناگونی بین آنها شده و به همین دلیل دستورات و مقرراتی پدید می آید تا قدری آزادی افراد را به سود جامعه مقید گرداند و حدود هر یک از افراد جامعه را مشخص کند .

فراوانی در رشد و تغییر شخصیت نوجوانان دارد . برخی از این عوامل باعث رشد و شکوفایی شخصیت نوجوان می شود ولی برخی موجب بروز ناهنجاریهای اجتماعی و ارتکاب جرم می شوند . در حقیقت کلیه پدیده های اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و سیاسی یک جامعه عمیقاً باید مورد مطالعه واقع شوند تا علل و عوامل مؤثر در بزهکاری نوجوانان و پیشگیری از این عوامل مورد بررسی قرار گیرند .

موضوعی که در این تحقیق مورد بررسی قرار خواهد گرفت ، تأثیر عوامل اجتماعی در بزهکاری نوجوانان شهر همدان با تأکید بر تأثیر خانواده ، اولیای مدرسه و گروه همسالان است .

افراد مورد بررسی در این تحقیق از یک سو نوجوانانی هستند که به علل مختلف مرتکب جرم شده اند و پس از طی مراحل دادرسی و صدور حکم دوران محکومیت خود را در کانون اصلاح و تربیت شهر همدان می گذرانند . و از سوی دیگر نوجوانان مشغول به تحصیل در دبیرستانهای ناحیه یک و دو شهر همدان می باشند و فرض بر این است که مرتکب بزهکاری نشده اند .